

KINH NGHIỆM PHÁP LUẬT HOA KỲ VỀ BẢO MẬT THÔNG TIN KHÁCH HÀNG CỦA TỔ CHỨC CUNG ỨNG DỊCH VỤ TRUNG GIAN THANH TOÁN

● NGUYỄN THỊ BÍCH MAI

TÓM TẮT:

Bài viết nghiên cứu kinh nghiệm pháp luật Hoa Kỳ về bảo mật thông tin khách hàng của tổ chức cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán, đồng thời trình bày các quy định pháp luật Việt Nam về bảo mật thông tin khách hàng của tổ chức cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán, qua đó so sánh để thấy được điểm hạn chế trong hành lang pháp lý của hoạt động này. Bài viết đã đề xuất kiến nghị là "bổ sung các quy định nhằm định phân định rõ trách nhiệm pháp lý bảo mật thông tin của các bên tham gia dịch vụ trung gian thanh toán", qua đó nhằm hoàn thiện hơn hành lang pháp lý của hoạt động này tại Việt Nam.

Từ khóa: bảo mật thông tin, dịch vụ trung gian thanh toán, tổ chức cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán, khách hàng.

1. Pháp luật Việt Nam về bảo mật thông tin khách hàng của tổ chức cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán

Hiện nay, quy chế pháp lý điều chỉnh hoạt động trung gian thanh toán được pháp luật Việt Nam ghi nhận chính tại 2 văn bản dưới luật, đó là Nghị định số 101/2012/NĐ-CP về Thanh toán không dùng tiền mặt và Thông tư số 39/2014/TT-NHNN Hướng dẫn về dịch vụ trung gian thanh toán.

1.1. Nghị định số 101/2012/NĐ-CP

Bảo mật thông tin khách hàng trong hoạt động cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán, cho thấy quy định tương đối chặt chẽ về vấn đề này. Cụ thể như sau:

(i) Thứ nhất, một điều luật riêng về nghĩa vụ bảo mật thông tin khách hàng của tổ chức cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán được quy định tại Điều 23 Nghị định số 101/2012:

"Điều 23. Bảo mật thông tin

1. Quyền từ chối cung cấp thông tin

Tổ chức cung ứng dịch vụ thanh toán, tổ chức cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán có quyền từ chối yêu cầu của tổ chức, cá nhân về việc cung cấp thông tin về chủ tài khoản, giao dịch và số dư trên tài khoản thanh toán của khách hàng, trừ trường hợp theo yêu cầu của cơ quan nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật hoặc được sự chấp thuận của chủ tài khoản.

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN:

¹Khoản 1 Điều 17 Luật An toàn thông tin mạng 2015.

²“Dữ liệu cá nhân nhạy cảm là dữ liệu cá nhân gắn liền với quyền riêng tư của cá nhân mà khi bị xâm phạm sẽ gây ảnh hưởng trực tiếp tới quyền và lợi ích hợp pháp của cá nhân.”

³Điều 3 Nghị định số 13/2023/NĐ-CP về Bảo vệ dữ liệu cá nhân.

⁴“Điều 8. Hành vi bị nghiêm cấm

1. Xử lý dữ liệu cá nhân trái với quy định của pháp luật về bảo vệ dữ liệu cá nhân.
2. Xử lý dữ liệu cá nhân để tạo ra thông tin, dữ liệu nhằm chống lại Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.
3. Xử lý dữ liệu cá nhân để tạo ra thông tin, dữ liệu gây ảnh hưởng tới an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội, quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân khác.
4. Cản trở hoạt động bảo vệ dữ liệu cá nhân của cơ quan có thẩm quyền.
5. Lợi dụng hoạt động bảo vệ dữ liệu cá nhân để vi phạm pháp luật.”

⁵Xem Nghị định số 101/2012/NĐ-CP và Thông tư số 39/2014

⁶Điểm c, điểm d khoản 4 Điều 47 Nghị định số 88/2019/NĐ-CP của Chính phủ ngày 14 ngày 11 tháng 10 năm 2019 của Chính phủ quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực tiền tệ và ngân hàng

⁷Điều 291 Bộ luật Hình sự năm 2015, được sửa đổi, bổ sung năm 2017.

⁸Xem cụ thể các quy định được sửa đổi tại đây: CFPB, Electronic Fund Transfer: Amendment, <https://www.consumerfinance.gov/rules-policy/final-rules/electronic-fund-transfers-regulation-e/>;

Regulation E: <https://www.consumerfinance.gov/rules-policy/regulations/1005/2020-07-21/>

⁹Ngô Thị Thu Nguyệt, Nguyễn Huỳnh My My và Nguyễn Văn Phúc (2023). Quy chế pháp lý điều chỉnh hoạt động của các doanh nghiệp Fintech cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán theo pháp luật Hoa Kỳ, Trung Quốc, Singapore và kinh nghiệm cho Việt Nam. Đề tài NCKH cấp trường Trường Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh, trang 84.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Đinh Bảo Ngọc (2022). Thị trường Fintech tại Việt Nam: Cơ hội và thách thức. Tạp chí Ngân hàng, truy cập tại <https://tapchinganhang.gov.vn/thi-truong-fintech-tai-viet-nam-co-hoi-va-thach-thuc.htm>

2. Hà Tâm (2021). Rửa tiền qua ví điện tử: Mối lo từ các đường dây đánh bạc ngàn tỷ. Báo Đầu tư, truy cập tại <https://baodautu.vn/rua-tien-qua-vi-dien-tu-moi-lo-tu-cac-duong-day-danh-bac-ngan-ty-d155396.html>

3. HyperLead Việt Nam (2022). Báo cáo thị trường Fintech Việt Nam 2021. Truy cập tại <https://advertisingvietnam.com/hyperlead-bao-cao-thi-truong-fintech-viet-nam-2021-p19903>

4. Lê Văn Luyện (2015). Dịch vụ cung ứng hạ tầng thanh toán tại Việt Nam, vai trò và giải pháp phát triển. Tạp chí Ngân hàng (tháng 02/2015), tr110-115;

5. Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (2023). Danh sách các tổ chức không phải là ngân hàng được Ngân hàng Nhà nước cấp giấy phép hoạt động cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán. Truy cập tại <https://www.sbv.gov.vn/webcenter/portal/vi/menu/trangchu/tk/hdt/ctccudvt>

Ngày nhận bài: 23/3/2024

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 15/4/2024

Ngày chấp nhận đăng bài: 24/4/2024

Thông tin tác giả:

ThS. NGUYỄN THỊ BÍCH MAI

Giảng viên, Khoa Luật Thương mại

Trường Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh

US LEGAL EXPERIENCE ON CUSTOMER INFORMATION SECURITY OF PAYMENT INTERMEDIARY SERVICE PROVIDERS

● Master. **NGUYEN THI BICH MAI**

Lecturer, Faculty of Commercial Law,

Ho Chi Minh City University of Law

ABSTRACT:

This paper analyzed US legal experience on customer information security of payment intermediary service providers and presented Vietnamese legal regulations on customer information security of organizations. This paper aimed to point out the limitations in the legal framework of this issue. This paper proposed the recommendation of adding regulations to clearly define the legal responsibilities for information security of parties participating in intermediary payment services to strengthen the legal corridor of this activity in Vietnam.

Keywords: information security, payment intermediary services, payment intermediary service providers, customers.